

Valtuustoaloite lukutaidon vahvistamisesta teatterin ja draaman keinoin

156/73/2019

KHALL 04.11.2019 § 214

Kokoomuksen valtuustoryhmä on tehnyt 8.10.2019 valtuustoaloitteen lukutaidon vahvistamisen kehittämisen teatterin ja draaman keinoin Lapinlahden kunnassa sekä kartoitetaan lähikuntien kanssa mahdollinen yhteistoiminta.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomen kunnissa täytyy tehdä työtä lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi. Yksi toiminnallinen ja innostava muoto siihen, on tukea lukutaitoa teatterin ja draaman keinoin. Suomalaisten lukutaito on rapistumassa.

PISA-arvioinnissa Suomen kansallinen keskiarvo (536) sijoittuu tyydyttävälle suoritustasolle. Arvioinnin mukaan heikkoja lukijoita oli kahdeksan prosenttia. Eurostatin tutkimusten (8/2016) mukaan Suomessa on enemmän koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle pudonneita nuoria kuin muissa Pohjoismaissa. Joka seitsemäs ysiluokkalainen suomalainen poika on lukutaidoton.

Aloitteessa todetaan myös, että lukutaito on aina avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä, koska se on elinikäisen oppimisen perusta. Vankka pohja lukutaidolle luodaan lapsena. Lukutaito on taito, joka kehittyy, ja jota tulee kehittää koko elämän ajan. Tutkimusten mukaan, kun lapselle luetaan niin aikuisena hänen sanavarastonsa on n. 75 tuhatta sanaa, mikäli näin ei tehdä sanat supistuvat 25 tuhanteen.

Kehittämisen ydin on löytää erilaisia malleja tarjota lapsia ja nuoria kiinnostavia tekstejä laajentamalla käsitystä lukemisesta. Kieli on kommunikointiväline, jota tarvitsemme. Jos emme kykene kommunikoidaan sanoin, otamme käyttöömmme selviytyäksemme kovemmat aseet, kuten väkivallan. Että tulemme ymmärretyksi. Tarvitsemme sanoja ja meidän tulee puhua ja ilmaista. Ymmärtää mitä toinen puhuu.

Jos kaunokirjallinen teos ei tunnu lapsesta tai nuoresta omimmalta lukemisen muodolta, voimme kannustaa esimerkiksi tietokirjojen tai rap-lyriikoiden pariin. "Sanat haltuun" -hankkeessa lukutaitoa lähestyttiin rap-musiikin keinoin. Hankkeen työpajojen vaikutuksia tutkittaessa puolet nuorista koki oppineensa uutta, 30% kiinnostui uudentlaisista teksteistä, ja yli 20% muutti suhtautumistaan lukemiseen.

Aloitteen mukaan yksi ratkaisu lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen on, että kunnassa tehdään lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman avulla. Kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen ei synny itsestään, vaan se vaatii uudenlaisia menetelmiä. Kirjastojen kirjavinkkaukset voisi toteuttaa draaman keinoin tai ilmiöpohjaisesti yhdessä tehden. Tätä työtä voitaisiin tehdä kirjastoihin palkattavan teatterialan ammattilaisen toimesta, yhteistyössä paikallisten taiteen ammattilaisten, kulttuurijärjestöjen ja -yritysten kanssa. Kaupungit tai kunnat voivat myös yhdessä palkata alueelle yhteisen teatterialan ammattilaisen tai ostaa yhdessä palvelun.

Helsingissä lukutaitoa edistetään jo draaman ja teatterin keinoin. Helsingin kaupunginkirjastolla on seitsemän vuotta ollut kirjaston teatteritāti. Teatteritāti on vuosien aikana vinkannut ja innostanut useita tuhansia lapsia ja nuoria lukemaan. Syksyn 2019 aikana kirjavinkkaukset teatterin ja draaman keinoin alkavat Helsingissä myös aikuisille. Tämä loistava konsepti on mahdollista

monistaa mihin tahansa kuntaan. Helsingin teatteritāti Minna Rimpilä on luvannut

auttaa toiminnan käynnistämässä. Hankkeen kummeiksi voidaan pyytää oman alueen kirjailijoita.

Valmistelija: hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 4883 211,
ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa saaduksi ja lähettää aloitteen palvelulautakuntaan valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.